

Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler

573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1997)

- Özel eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması için temel ilkeler belirlenmiş ve 2916 sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.
- İlk kez özel gereksinimli birey, **kaynaştırma**, **erken çocukluk dönemi eğitimi**, **aile eğitimi ve katılımı**, **özel eğitim desteği**, **BEP** gibi terimler kullanılmaya başlanmış ve bu yönde düzenlemelere gidilmiştir.
- Bu düzenleme özel eğitimle ilgili hizmetlerin planlanması ve yürütülmesi konularını açıklığa kavuşturmuştur.

- KHK, dört kısımdan oluşmaktadır.
- **1. kısım amaç, kapsam, tanımlar** (özel eğitim gerektiren birey, özel eğitim, kaynaştırma, tanılama) ve özel eğitimin ilkelerinin açıklandığı "genel hükümler" yer almaktadır.

- **2. kısım Eğitim-öğretim**
- **1. bölümünde** tanılama, değerlendirme ve yerleştirme, erken çocukluk dönemi eğitimi, okulöncesi eğitimi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve yaygın öğretim ile ilgili hükümler;
- **2. bölümünde** eğitim ortamlarıyla ilgili kaynaştırma, özel eğitim okullarında eğitim, özel eğitim desteği, eğitim programları, iş ve meslek eğitim programları ve programa göre öğrenciyi değerlendirme hükümleri yer almaktadır.

- **3. kısım: Kurumlar ve görevleri başlıklı**
- **1. bölüm** koordinasyonla ilgilidir ve özel eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ile ilgili süreç açıklanmıştır.
- **2. bölümde** özel eğitim okulları, özel eğitim kurumları, diğer okul ve kurumlarda özel eğitim hizmetleri için maddeler yer almakta; üçüncü bölümde özel eğitime destek sağlayan Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM), rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi gibi kurumlar hakkında bilgi verilmektedir.

- **4. kısım**

- özel eğitim okulu ya da kurumu açma, resmi ve özel eğitim kurumlarında özel eğitim, personel, teftiş ve denetim, özel eğitim araçları ile ilgili hükümleri içermektedir.

- 573 sayılı KHK amacı:
- 1. madde, “Özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, **genel ve mesleki eğitim** görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yönelik esasları düzenlemek” olarak belirtilmektedir.

İLKELERİ

1. Özel eğitim gerektiren tüm bireyler; ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetinden yararlandırılır.
2. Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimine erken yaşta başlanır.
3. Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.
4. Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitsel performansları dikkate alınarak, amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak yetersizliği olmayan akranları ile eğitimlerine öncelik verilir.

5. Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayacak kurum ve kuruluşlarla **işbirliği** yapılır.
6. Özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilir ve **eğitim programları bireyselleştirilerek** uygulanır.
7. **Ailelerin** özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif katılmalarının sağlanması esastır.
8. Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde, özel eğitim gerektiren bireylere yönelik etkinlik gösteren **sivil toplum örgütleri ile işbirliği** içinde çalışılır.
9. Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireylerin **toplumla etkileşim** ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanır.

- Bu KHK ile ilgili hükümlerin uygulanabilmesi için 2000 yılında Özel Eğitim Yönetmeliđi çıkarılmış, bu yönetmelik 2006, 2009 ve 2012 de tekrar düzenlenmiştir.
- Ayrıca hükme bağlanan kaynaştırma yoluyla eğitimin uygulamaları, 2008 yılında çıkarılan ***Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları Genelgesi*** ile belirlenmiş ve öğretmenlere tüm yetersizlik grupları için uygulayabilecekleri öneriler verilmiştir (MEB, 2008).

